Gemeente Diemen

Informatie van het College

Onderwerp:	**Afhandeling van de motie 'Tiny Forests of Diemense Bosjes'**
Datum:	30 oktober 2018
Portefeuillehouder:	J.W. Nuijens
Afdeling:	Ruimtelijk Beheer
Steller:	Frank van Leeuwen/ Gerard de Voogd

Wat is de voorgeschiedenis en de concrete aanleiding van de informatie?

Op 19 juli 2018 heeft de raad de motie van GroenLinks en D66 inzake Tiny Forests of Diemense Bosjes unaniem aangenomen. In deze motie werd het college het volgende verzocht:

- Te onderzoeken hoe en waar in Diemen kansen voor Tiny Forests, of varianten op dat idee, kunnen worden benut;
- Aan te geven of en hoe het realiseren van Tiny Forests (of varianten) bij kunnen dragen aan de verblijfskwaliteit, de natuurwaarden en andere gemeentelijke doelen en ontmoeten in de openbare ruimte.

Onder "Samenvatting" zijn de uitkomsten van het onderzoek beschreven. Hiermee beschouwt het college de motie als afgehandeld.

Ligt aan de informatie een collegebesluit ten grondslag?

Ja, datum: 30 oktober 2018.

Samenvatting

Inleiding

In de afgelopen jaren is groen en ontmoeting in de openbare ruimte voor de gemeente Diemen steeds belangrijker geworden. Dit blijkt uit het vorige coalitieakkoord (Ontmoeten en Verbinden) en het huidige coalitieakkoord (Duurzaam Samenleven). Zo staat in het huidige coalitieakkoord dat herinrichting en klimaatadaptatie als kans wordt gezien om de openbare ruimte in Diemen nog functioneler, gebruiksvriendelijker en groener te maken. Uit de volgende punten blijkt ook dat het college aandacht wil geven aan ontmoeting, verblijf en groen:

- *"We willen dat meer mensen genieten van het groene buitengebied, als een plek van rust en ontspanning;*
- *aandacht voor het bestrijden van hittestress met water en bomen;*
- *het terugdringen van steen in de openbare ruimte;*
- *waar mogelijk verbetering van de flora en fauna waarden."*

Het realiseren van een Tiny Forest/ Diemens Bosje past goed binnen de uitwerking van deze doelen.

Wat is een Tiny Forest?

Het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid (IVN) zegt op haar website het volgende over wat een Tiny Forest is:

"Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan (tenminste 200 m^2). *Dit bos is niet alleen een prettige plek voor vlinders, vogels, bijen en kleine zoogdieren, maar ook voor mensen. Kinderen leren in het buitenlokaal over de Nederlandse natuur en buurtbewoners ontmoeten elkaar op een prettige en gezonde plek."*

"Een Tiny Forest is meer dan alleen een bos. Het is een bos van de buurt, waar zowel scholen en buurtbewoners bij worden betrokken. In of bij het bos ligt een buitenlokaal en leerlingen zorgen als Tiny Forest Ranger een maand voor hun eigen bos. IVN vindt het belangrijk dat een Tiny Forest altijd deze elementen bevat, daarom is het merk officieel vastgelegd als Registered Trademark. De naam kan alleen gebruikt worden in overleg met IVN."

Het IVN heeft de volgende basiseisen ten aanzien van een Tiny Forest:
- Oppervlakte, minimaal 200 $m^{2;}$
- Beplanting, inheemse soorten;
- Educatie dient te worden gefaciliteerd i.s.m. een educatieve instelling;
- Een ontmoetingsfunctie wordt gefaciliteerd.

Daarnaast hecht het college eraan op te merken dat 'Tiny Forests' weliswaar een door IVN gedeponeerde merknaam is, maar dat het concept natuurlijk niet nieuw is. Bovendien heeft het bos niet per definitie een grotere meerwaarde als het precies zo wordt uitgevoerd conform de aan de merknaam 'Tiny Forests' verbonden criteria.

<u>Hoe ziet het college Diemense Bosjes?</u>
Voor een Diemens Bosje gelden geen harde eisen. Als gemeente zijn we namelijk verantwoordelijk voor de invulling ervan. Het college onderscheidt vijf doelen ten aanzien van Diemense Bosjes en Tiny Forests: waterberging, hittestress, educatie, verblijfskwaliteit en natuurwaarde. Met een Tiny Forest wordt bijgedragen aan de verwezenlijking van al deze doelen.

Bij een Diemens Bosje is er ruimte om hiervan af te wijken. Met name de bij Tiny Forests gestelde eisen aangaande educatie en oppervlakte werken in de ogen van het college beperkend. Deze eisen kunnen de realisatie van compacte bossen belemmeren. Ook vergt elk Tiny Forest contributie aan, en afstemming met, het IVN. Dit is een keuze waar het college alleen vanuit wil gaan als dit evidente meerwaarde heeft.

Oppervlakte
Het IVN eist een minimale oppervlakte van 200 m^2 voor Tiny Forests. Een Diemens Bosje met een kleiner oppervlak kan minder effecten opleveren ten aanzien van de vijf doelen. Tegelijkertijd vergroot dit wel de kans van slagen voor compacte bosjes in Diemen, en de inpasbaarheid ervan.

Beplanting
In de update van het Groenplan wordt beschreven dat het college inheemse plant- en boomsoorten de voorkeur geeft. Deze zijn namelijk van grote waarde in het kader van natuurwaarde en biodiversiteit. Tegelijkertijd wil het college ook landschappelijke kwaliteit meenemen in haar afweging per project en locatie.

Educatie
Het college staat positief tegenover educatie in de openbare buitenruimte. Wanneer zich hier kansen voor aandoen en er is steun/initiatief vanuit een educatieve instelling, dan grijpt het college deze graag aan. Tegelijkertijd moet er geen onnodig belemmerend effect vanuit gaan, waardoor de bijdrage aan andere doelen wegvalt.

Ontmoetingsfunctie
Ook wat betreft de ontmoetingsfunctie is het college positief. Per locatie kan worden gekeken naar de inrichting en de behoefte vanuit de omgeving.

Aandachtspunt bij de Tiny Forests en Diemense Bosjes is de sociale veiligheid. In de jaren 80/90 is besloten om veel bomen te kappen rond de Martin Luther Kinglaan, Tobias Asserlaan en Rode Kruislaan. Dit in verband met de sociale veiligheid in het gebied. Het kappen van de bomen werd op dat moment door velen ervaren als een verbetering van de subjectieve veiligheid. Voorkomen moet worden dat een dergelijke situatie opnieuw ontstaat. Het college zal hier in de vormgeving en afweging omtrent het wel of niet realiseren van Diemense Bosjes rekening mee houden.

<u>Wat is er al?</u>
Voor een verstedelijkte gemeente als Diemen is er veel groen aanwezig. Er kan worden gesteld dat er al diverse Diemense Bosjes zijn, in de vorm van een dichtbegroeid bos op een klein oppervlak. In het Diemer Wandellandschap (De Omloop, Gooiseweg/Akkerland, Reigerpad) zijn verscheidene

voorbeelden te vinden van locaties die door kunnen gaan voor Diemense Bosjes. Andere locaties zijn bijvoorbeeld:

- P.J. ter Beekstraat, Bovenrijkersloot, hoek
- Diemerpolderweg, diverse bosachtige locaties
- Kanaaldijk, voormalig brandweerpunt
- Willem de Zwijgerlaan
- Tobias Asserlaan, achterzijde
- Martin Luther Kinglaan, achterzijde
- Rode Kruislaan, achterzijde
- Buitenlust, bij de vissteiger

Het college zal ten aanzien van de reeds bestaande Diemense Bosjes bezien of de bosjes nog beter kunnen worden gebruikt, bijvoorbeeld door het toevoegen van meer of andere beplanting of verblijfselementen. Hiermee kunnen de bestaande bosjes optimaal bijdragen aan de doelstellingen zoals hierboven beschreven.

Waar kunnen nog Diemense Bosjes gerealiseerd worden?
De volgende locaties kunnen na een eerste inventarisatie in ieder geval worden benoemd als kansrijke locaties voor een nieuw Diemens Bosje:

- Diemen Noord, keerlus voor de bus
- Afrit Gooiseweg
- Tobias Asserlaan
- Ajax-pad

In ieder geval ziet het college kansen voor een Diemens Bosje op de Omloop. Hier betreft het overigens een Diemens Bosje waar, naar het zich laat aanzien, voldaan kan worden aan alle eisen die gelden voor een Tiny Forest, mits er een school in de buurt deel wil nemen aan het educatieve aspect. Het college stelt voor om gaandeweg te bepalen of het ook echt meerwaarde heeft om voor deze locatie ook de officiële status van Tiny Forest aan te vragen bij IVN. Het is immers niet de status of de merknaam die leidend moet zijn, maar de meerwaarde voor bewoners en natuur.

Op de Rode Kruislaan, naast het spoor, loopt overigens reeds de uitvoering van een officieel Tiny Forest. Er is al een partij die educatie op locatie wil verzorgen. Ook is er voldoende ruimte om aan het vereiste formaat te voldoen. Vanuit de community building is er gesproken met omwonenden over de inrichting van het gebied. De bewoners staan positief tegenover een Tiny Forest. De verwachting is dat het Tiny Forest in het 2^{e} kwartaal van 2019 gerealiseerd wordt.

Conclusie
Er zijn een relatief groot aantal mogelijkheden om Diemense Bosjes aan te leggen in Diemen, die hierboven niet uitputtend zijn opgesomd. Het college staat hier positief tegenover vanwege de positieve werking ten aanzien van waterberging, hittestress, educatie, verblijfskwaliteit en natuurwaarde. Het college wil zich niet beperken tot de eisen vanuit het IVN aangaande Tiny Forests. Dit zou de aanleg van compacte bossen onnodig belemmeren. Bij de Rode Kruislaan zijn er reeds plannen om een Tiny Forest aan te leggen.

In de update van het Groenplan, welke u parallel aan deze memo ontvangt, wordt in het kader van klimaatadaptatie voorgesteld een meer uitgebreide verkenning (Kansenkaart Klimaatadaptatie en Vergroening) te doen naar plekken waar veel winst valt te behalen door vergroening. Hierin zullen de opties voor Tiny Forests en Diemense Bosjes worden meegenomen. Aan de hand van deze nadere verkenning kan een afweging worden gemaakt tussen locaties en waar wordt geïnvesteerd in vergroening en aanplanting van bomen.

- EINDE –